

Türkiye’de psikolojik otopsi alanındaki çalışmaların analizi: Bir meta sentez çalışması

Şafak Taktak¹ , Ertuğrul Talu²

Anahtar kelimeler

psikolojik otopsi,
tamamlanmış intihar,
meta sentez

Keywords

psychological autopsy,
completed suicide,
meta-synthesis

Öz

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de "Psikolojik Otopsi" yöntemi konusunda yapılmış olan çalışmaların meta sentez yöntemi kullanılarak analiz edilmesidir. Verilerin toplanması sürecinde “psikolojik otopsi” ve “tamamlanmış intihar” anahtar kelimeleri tercih edilerek tarama yapılmıştır. Araştırma kapsamı içerisinde değerlendirilecek çalışmaların seçiminde Google Akademik arama motoru, TÜBİTAK ULAKBİM, Dergi Park, Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (YÖKTEZ) veri tabanlarından faydalanılmıştır. Gerçekleştirilen taramalar sonucunda 1994-2023 yılları arasında Türkiye’de yayınlanmış 17’si makale ve 1’i yüksek lisans tezi olmak üzere toplam 18 çalışmaya ulaşılmıştır. Araştırma kapsamına alınan çalışmaların belirlenmesinde kullanılan dahil edilme ve hariç tutulma kriterleri sonucunda 18 çalışma içinden kriterleri sağlayan 9 çalışma ile araştırma yürütülmüştür. Çalışmaların her biri içerik analizine tabii tutulmuş ve çalışmaların amaçları, yöntemleri, çalışma grupları, veri toplama araçları ve elde edilen sonuçlar bağlamında analiz edilmiştir. Elde edilen veriler tablolar halinde verilerek yorumlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre psikolojik otopsi yöntemi konusunda yapılan çalışmaların amaçlarına ilişkin sonuçlar incelendiğinde; bireyleri intihara götüren nedenlerin araştırılması amacının çoğu çalışmanın ortak amacı olduğu, incelenen araştırmalarda yöntem olarak nitel desenli çalışmaların çoğunlukta olduğu, çalışma gruplarının seçiminde; aile bireyleri ve akraba-arkadaş olmak üzere iki temel kaynağın kullanıldığı, veri toplama aracı olarak; görüşme ve doküman incelemesi kullanılarak verilerin toplandığı, çalışmalardan elde edilen sonuçlar incelendiğinde ise bunların; duygudurum, ruhsal rahatsızlık, kendisi, aile ve yakınlarla ilgili, intihar şekli, intihar not ve söylemi, sosyo-kültürel ve ekonomik nedenler olmak üzere yedi temel kategori altında toplandığı tespit edilmiştir. Son olarak bu alanda çalışma yapacak olan araştırmacılara ve ilgili kurumlara çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Abstract

Analysis of studies in the field of psychological autopsy in Türkiye: A meta synthesis study

This study aims to analyze the studies on the “Psychological Autopsy” method in Türkiye by using the meta-synthesis method. In the process of data collection, the keywords “psychological autopsy” and “completed suicide” were preferred. Google Scholar search engine, TUBITAK ULAKBİM, Dergi Park, Higher Education Council National Thesis Center (YÖKTEZ) databases were used to select the studies to be evaluated within the scope of the research. As a result of the searches, a total of 18 studies, 17 articles, and 1 master's thesis, published in Türkiye between 1994 and 2023, were reached. As a result of the inclusion and exclusion criteria used in determining the studies included in the scope of the research, the research was conducted with 9 studies out of 18 that met the criteria. Each study was subjected to content analysis and analyzed in terms of its aims, methods, study groups, data collection tools, and results obtained. The data obtained were given in tables and interpreted. According to the results of the research, when the results related to the aims of the studies on the psychological autopsy method are examined; the aim of investigating the reasons that lead individuals to suicide is the common aim of most of the studies, studies with a qualitative design are the majority as the method in the studies examined, two main sources were used in the selection of study groups: family members and relatives-friends, data were collected using interviews and document analysis as data collection tools, and when the results obtained from the studies were examined, it was determined that they were gathered under seven basic categories: mood, mental illness, self-related, family and relatives-related, suicide method, suicide note and discourse, socio-cultural and economic reasons. Finally, various suggestions were made to the researchers and related institutions who will work in this field.

Atıf için: Taktak, Ş. ve Talu, E. (2025). Türkiye’de psikolojik otopsi alanındaki çalışmaların analizi: Bir meta sentez çalışması. *Klinik Psikoloji Dergisi*, 9(2), 264-279.

Ertuğrul Talu · etalu@ahievran.edu.tr | ¹Prof. Dr., Ahi Evran Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Kırşehir, Türkiye; ²Dr. Öğr. Üyesi, Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı, Kırşehir, Türkiye.

Geliş: 11.05.2024, **Düzeltilme:** 18.07.2024, **Kabul:** 04.08.2024

İntihar, hem ülkemizde hem de dünyada yoğunluğu gün geçtikçe artan ve üzerinde dikkatle durulması gereken önemli bir halk sağlığı sorunu olarak varlığını sürdürmektedir. Eskin (2014) intiharı, “bir kimsenin kendisini öldürme amacı güderek planlı ve kasıtlı olarak yaptığı bir eylem” olarak tanımlarken, Shneidman (1998) ise “dayanılmaz derecede ağır ruhsal acı ve sorunları olan, şaşırılmış, bozulmuş ve gücü azalmış benliğin çözüm arayıcı bir eylemi” olarak tanımlamıştır. İntihar davranışının sınıflandırılmasında kişinin kendini öldürmeyi düşünüp planlar yapması “intihar düşüncesi”, kişinin kendini öldürme amacıyla yaptığı teşebbüsler “intihar girişi” ve sonucu ölümle bitenler ise “tamamlanmış intiharlar” olarak kategorize edilmektedir (Brent, 1989; Eskin, 2014; Shneidman, 1998).

İntihar; biyolojik, psikolojik, sosyolojik, ekonomik, kültürel, felsefi ve daha pek çok nedensellik ve risk faktörüyle ilişkilendirilen çok boyutlu ve karmaşık bir olgudur (Teğin, 2014). İntihara ilişkin nedensellik ilişkilerinin ortaya çıkarılmasına yönelik olarak yapılan çalışmalarda yaygın olarak iki yöntem kullanılmaktadır. Bunlardan birincisi “epidemiolojik çalışmalar” diğeri ise “psikolojik otopsi” adı verilen çalışmalardır (Tathlıoğlu, 2012). Psikolojik otopsi kavramının ilk kez 1958 yılında Norman Farberow ve Edwin Shneidman tarafından ortaya atıldığı ve kullanıldığı ifade edilmektedir (Dregne, 1982; Hjelmeland ve ark., 2012; Isometsa, 2001; Ogloff ve Otto, 1993; Vasudeva Murty, 2010).

Psikolojik otopsi, bir kişinin intihar etmesine neden olan koşulların ve nedenlerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi için yapılan kapsamlı bir ölüm sonrası soruşturma yöntemi olarak tanımlanmaktadır (Knoll, 2008). Bu bağlamda psikolojik otopsi yöntemi intihar sonucu gerçekleşen ölüm olaylarının geriye dönük olarak analiz edilebilmesi için tasarlanmış ölüm sonrası retrospektif bir araştırma aracı olarak da görülebilir. Bu yöntem intihar sürecini çevreleyen olaylarla ilgili tüm bilgilerin toplanması, tanımlanması ve analiz edilmesi basamaklarından oluşmaktadır (García-Caballero ve ark., 2010; Khan ve ark., 2005).

Psikolojik otopsi prosedür olarak intihar eyleminin arka planında yatan etkenleri saptamayı ve bu sayede intihar eyleminin gerçek amacını ortaya çıkarmayı hedefleyen bir yöntemdir (Shneidman, 1969). Psikolojik otopsinin ana işlevi, belirsiz bir ölümü açığa kavuşturmak ve o ölümün bağlantılı olduğu noktaları doğru bir şekilde ortaya çıkarabilmektir. Bu yönüyle psikolojik otopsi sadece şüpheli bir ölümün aydınlatılmasına katkı sağlamakla kalmayıp, toplumdaki intihar risk etmenlerinin değerlendirilmesi sürecine de önemli katkılar sağlamaktadır (Shneidman, 1994).

Isometsa (2001) psikolojik otopsi sürecini; intihar eden kişinin ailesi, akrabaları, arkadaşları, adli, tıbbi ve psikiyatrik kayıtlarına ilişkin bilgi ve belgeleri ile intihar eden kişiye ilişkin ulaşılabilir tüm bilgileri içeren, birçok görüşme ve kayıttan elde edilen tüm bilgilerin sentezlenmesi süreci olarak tanımlamaktadır.

Psikolojik otopsi yönteminde bireyle ilgili mümkün olduğunca fazla bilgi kaynağına (aile üyeleri, yakınları, iş, okul, mahalle arkadaşları, polis, adli ve tıbbi kayıtları vb.) ulaşılmaya çalışılır. Bu süreçte yüz yüze görüşmeler, doküman kayıtları inceleme, bazen de yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak bilgiler toplanır (Taktak ve ark., 2012).

Psikolojik otopside asıl bilgi alınabilecek ve olayın temel objesi olan kişi “ölmüş” olduğundan, verilerin ancak dolaylı olarak ikincil kaynaklardan toplanabilmesi mümkün olmaktadır. Psikolojik otopsi sürecinde bilgilerin toplanılmasına yönelik uygulamalarda kesinlik kazanmış bir yöntem bulunmamakla birlikte; uygulamalarda genel olarak iki temel bilgi kaynağından faydalandığı görülmektedir (Ogloff ve Otto, 1993). Bunlardan ilki intihar etmiş kişiye ilişkin ulaşılabilen tüm bilgi ve kayıtları, ikinci olarak da kişinin yakınlarıyla yapılan görüşmelerden elde edilen bilgileri içermektedir (Cross ve ark., 2002; Ogloff ve Otto, 1993). Bu süreçte asıl bilgi kaynağı olarak yakınlardan alınacak bilgiler önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle de bilgi alınacak kişi intihar eden kişiye ilişkisel olarak ne kadar yakınsa, elde edilecek bilgi de o denli önemli hale gelmektedir (Isometsa, 2001).

Psikolojik otopside intihar eden kişinin ölümü hakkında kesin bir yargıya ulaşmak için bireye ait tüm kişisel bilgiler, tıbbi ve adli kayıtlar kaynak olarak kullanılmaktadır. Bunların yanı sıra, intihar eden kişinin geçmişi, ilişkileri ve kişilik özellikleri hakkında bilgi sağlanabilmesi için ailesi, eşi, çocukları, akrabaları, arkadaşları (mahalle, iş, okul), işvereni/amirleri, doktorları ve ilişkide bulunduğu ya da herhangi bir şekilde temasta bulunduğu diğer kişiler ile görüşülerek de çeşitli bilgiler elde edilebilmektedir (Vasudeva Murty, 2010).

Shneidman 1976’da ilk kez, psikolojik otopsi yöntemine ilişkin ana hatlar belirleyerek bu yöntemin uygulanmasında önemli olan bilgi toplama baremlerini tanımlamıştır (Canter, 2000; Vasudeva Murty, 2010). Aşağıda Shneidman’ın 1976’da belirlediği “Psikolojik Otopsinin Ana Hatlarına” ilişkin bilgiler maddeler halinde sıralanmıştır (Canter, 2000).

1. İntihar edenin genel kimlik bilgileri (adı, yaşı, cinsiyeti, medeni durumu, eğitim durumu, mesleği, sosyo-ekonomik durumu ve diğer bilgileri)
2. İntihar edenin ölümüne ilişkin detaylar (ölüm nedeni, intihar yöntemi, şekli, toksikoloji raporu, tıbbi otopsi bulguları)
3. İntihar edenin hayat hikayesi ile ilgili genel bilgiler (aile üyeleri, yakın akrabalar ve arkadaşları, eğitim hayatı ve akademik başarıları gibi okul kayıtları, evliliği, fiziksel ve psikiyatrik hastalıkları, aldığı tıbbi tedavileri ve önceki intihar girişimleri)
4. İntihar edenin ailesinin ölüm öyküsü (ailenin intihar geçmişi, ailenin bedensel ve ruhsal hastalık geçmişi, ebeveynlerin ölüm yaşları vb.)
5. İntihar edenin yaşam tarzı ve kişilik özellikleri
6. İntihar edenin stres karşısındaki tavrı, duygu değişimleri

7. Son bir yıl içinde yaşanan herhangi bir baskı, gerilim ve kavgaya karışma durumu
8. İntihar edenin alkol ve madde kötüye kullanımı öyküsü ve varsa bu durumun intihar sürecine olan etkisi
9. İntihar edenin kişiler arası ilişkileri
10. İntihar edenin ölüm ve intihara ilişkin düşünceleri, rüyaları ve korkuları
11. İntihar edenin ölümünden hemen önce hayatında meydana gelen değişiklikler (günlük rutinleri, uyku ve beslenme alışkanlıkları, cinsel hayatı, hobileri)
12. İntihar edenin başarıları, gelecek planları ve dünya görüşü
13. İntihar edenin kendi ölümüne ilişkin niyetinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi (kararlılık durumu, intihar notunun varlığı ve içeriği)
14. İntihar için seçtiği yöntem ve bu yöntemin öldürücülük oranı
15. İntihar edenin ölümüne yakın çevresinden verilen tepki
16. Ayırıcı özellikler ve yorumlar

Shneidman (1994), yukarıda sıralan bilgi toplama verilerinden yola çıkılarak ölen kişinin ölümü hakkında bir yargıya ulaşmanın mümkün olabileceğini savunmaktadır. Ona göre psikolojik otopsi yöntemi kişinin tamamlanmış intiharı arkasında yatan gerçekçi nedenlerin ortaya çıkarılmasında çok önemli bir rol oynamaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de "Psikolojik Otopsi" yöntemi konusunda yapılmış olan çalışmaların meta sentez yöntemi kullanılarak analiz edilmesidir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1- Psikolojik otopsi alanında yapılan çalışmaların amaçları nelerdir?
- 2- Psikolojik otopsi alanında yapılan çalışmalarda kullanılan yöntemler nelerdir?
- 3- Psikolojik otopsi alanında yapılan çalışmalarda hangi çalışma grupları tercih edilmiştir?
- 4- Psikolojik otopsi alanında yapılan çalışmalarda hangi veri toplama araçları kullanılmıştır?
- 5- Psikolojik otopsi alanındaki yapılan çalışmalarda hangi sonuçlar elde edilmiştir?

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma sonucunda Türkiye’de psikolojik otopsi alanında yürütülen çalışmaların hangi yıllarda, hangi konularda, hangi amaçlarla ve örneklem grupları ile yürütüldüğü, hangi yöntem ve analiz süreçlerinin izlendiği, ne tür sonuçlar elde edildiğinin bütüncül bir bakış açısıyla sunulmasının bundan böyle bu alanda araştırma yapacaklara yol gösterici olacağı ve bu yönüyle de alanyazına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Türkiye’de psikolojik otopsi alanındaki gerçekleştirilmiş nitel desenli çalışmalardan elde edilen verilerin analizini amaçlayan bu çalışmada; nitel araştırma desenlerinden biri olan meta sentez (tematik içerik analizi) yöntemi kullanılmıştır. Meta sentez kavramı nitel araştırmaların bulgularının sentezlemesi süreci şeklinde tanımlanmakta ve kısaca nitelin meta-analizi şeklinde adlandırılmaktadır (DeWitt-Brinks ve Rhodes, 1992). Meta sentez, nitel bir anlayıştan yola çıkarak belirli konularda yapılan çalışmaların benzerliklerini ve farklılıklarını karşılaştırılarak daha genel bir yorumlanma ve değerlendirilme imkânını araştırmacılara sunmayı amaçlayan ve böylece bu konularda daha sonraki süreçte çalışmalar yapacak araştırmacılara zengin bir başvuru kaynağı sunarak katkı sağlayacak önemli bir araştırma yöntemi olarak kabul görmektedir (Çalık ve Sözbilir, 2014).

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması sürecinde “psikolojik otopsi” ve “tamamlanmış intihar” anahtar kelimeleri tercih edilerek tarama yapılmıştır. Araştırma kapsamı içerisinde değerlendirilecek çalışmaların seçiminde Google Akademik arama motoru, TÜBİTAK ULAKBİM, Dergi Park, Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (YÖKTEZ) veri tabanlarından faydalanılmıştır. Gerçekleştirilen taramalar sonucunda Türkiye’de yayınlanan 17 makale ve 1 yüksek lisans tezi olmak üzere toplam 18 çalışmaya ulaşılmıştır. Araştırmanın veri toplama sürecine Kasım 2023 tarihinde başlanmış ve Nisan 2024 tarihinde bu süreç tamamlanmıştır.

Araştırmaya Dahil Edilme ve Dışlama Kriterleri

Araştırma kapsamına alınan çalışmaların seçiminde kullanılan dahil edilme ve dışlama kriterleri belirlenirken; öncelikle çalışmaya konu olan örneklemin Türkiye sınırları içerisinde olması ve Türk araştırmacılar tarafından yürütülmüş makale ya da tez olması şartları aranmıştır. Örnekleme psikolojik otopsi yöntemi dışında olan ve psikiyatri, psikoloji, adli tıp, hukuk alanları dışında yer alan çalışmalar araştırma kapsamına alınmamıştır. Ayrıca aynı isimli çalışma aynı anda bildirilen, makale ya da tez olarak yayınlanmışsa aynı verilerin tekrar edilmemesi için yalnızca makale olarak yayınlanan çalışmalar bu araştırma kapsamında ele alınmıştır. Erişime açık olmayan ya da tam metnine ulaşılamayan çalışmalar araştırmaya dâhil edilmemiştir. Araştırma kapsamına alınmada herhangi bir yayın yılı, yayın dili sınırlaması getirilmemiştir.

Araştırmaya dahil edilecek çalışmaların belirlenmesi sürecinde 1994-2023 yılları arasında Türkiye’de yayınlanan 17 makale ve 1 yüksek lisans tezi olmak ü-

Tablo 1. Psikolojik Otopsi Konusunda Yapılan Araştırmaların Yazar, Yıl ve Araştırma Adlarına Göre Tasnifi

Çalışmaların Kodu	Yazar	Yıl	Çalışma Adı
A1.	Dilsiz	(1994)	Bir Ruhsal Otopsi Denemesi
A2.	Sayıl ve ark.	(2003)	On altı İntihar Olgusunun Psikolojik Otopsi Yöntemi ile Değerlendirilmesi
A3.	Altındağ ve ark.	(2005)	Suicide in Batman, Southeastern Turkey
A4.	Taktak ve ark.	(2012)	İstanbul'da Tamamlanmış İntihar Olgularının Psikolojik Otopsisi
A5.	Kömür ve ark.	(2015)	Psikolojik Otopsi; İntihara Sürükleyen Sebebin Otopside Tespit Edildiği Bir Olgu Sunumu
A6.	Karataş ve ark.	(2016)	Tamamlanmış İntiharlarda Psikolojik Otopsi Yöntemi ile İntihar Belirleyici Faktörlerin Araştırılması
A7.	Oğuzhanoğlu ve ark.	(2018)	A Psychological and Social Perspective on Completed Suicides in Western Anatolia, Turkey: A Case-Control Psychological Autopsy Study
A8.	Erbay ve ark.	(2020)	Adli Tıp Kurumu Malatya Grup Başkanlığı'na Gelen Tamamlanmış İntihar Olgularının Psikolojik Otopsi Yöntemi ile İncelenmesi
A9.	Sehlikoğlu ve Sehlikoğlu	(2022)	Bir Hastane Çalışanının Siyanür Alarak İntiharı ve Psikolojik Otopsisi: Olgu Sunumu

Tablo 2. Psikolojik Otopsi Konusunda Yapılan Araştırmaların Yayınlandığı Dergi Adı ve Dergi İndeksleri ve Yayın Diline Göre Tasnifi

Çalışmalar	Dergi Adı	İndeks	Yayın Dili
A1, A2.	Kriz Dergisi	Türk Medline Scimago SJR	Türkçe
A3.	Suicide and Life-Threatening Behavior	SCI, EBSCO	İngilizce
A4.	Anadolu Psikiyatri Dergisi	SCIE, SCOPUS, TR Dizin	Türkçe
A5, A6, A8.	Adli Tıp Dergisi	TR Dizin	Türkçe
A7.	Düşünen Adam	ESCI, SCOPUS	İngilizce
A9.	KSÜ Tıp Fakültesi Dergisi	DOAJ, Index Copernicus	Türkçe

zere toplam 18 çalışmaya ulaşılmıştır. 18 çalışma (17 makale, 1 tez) içerinden belirlenen seçim kriterleri (derleme olmayan nitel çalışmalar) dahilinde 17 makaleden; 4'ünün derleme şeklinde gerçekleştirildiği, 1 tanesinin alan dışı (edebiyat) olduğu, 2 tanesinin örneklem seçiminin çalışma amacına uygun olmadığı, 1 tanesinin ise erişime açık olmaması nedeniyle kapsam dışında tutulmasına karar verilmiştir. Yine YÖK tez arşivinde ulaşılan 1 adet yüksek lisans tezinin ise aynı anda makale olarak da yayınlandığı ve örneklem seçiminin yine çalışma amacına uygun olmaması nedeni ile kapsam dışına alınmasına karar verilmiştir. Tüm bu ayıklama süreci sonrası derleme olmayan nitel çalışma kapsamında belirlenen 7'si nitel, 2'si karma desen (karma desenli çalışmaların nitel kısımları değerlendirme kapsamına alınmıştır) olmak üzere toplam 9 çalışma üzerinden bu araştırmanın yürütülmesine karar verilmiştir. Bu çalışmada seçim kriterleri bağlamında ele alınıp incelenen çalışmalara ilişkin genel bilgiler Tablo 1 ve 2 de verilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde Türkiye'de psikolojik otopsi alanında yapılan ilk çalışmanın 1994 yılında "Bir Ruhsal Otopsi Denemesi" adlı makale ile Ahmet Dilsiz tarafından gerçekleştirildiği görülmektedir. 1994 yılından 2003 yılına kadar konuyla ilgili çalışmaya rastlanılmazken özellikle 2012 ve sonrasında psikolojik otopsi alanında çalışmaların sayıca arttığı görülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde Türkiye'de psikolojik otopsi

si alanında yapılmış ve bu araştırma kapsamında değerlendirilmeye alınan çalışmaların en fazla TR dizinde taranan "Adli Tıp" adlı dergide yayınlandığı (A5,A6 ve A8) ve incelen çalışmaların 7 tanesinin (A1, A2, A4, A5, A6, A8 ve A9) Türkçe, 2 tanesinin (A3 ve A7) ise İngilizce yayınlandığı tespit edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırma için seçilen çalışmalar içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Bu çerçevede öncelikle araştırmaya dâhil edilen çalışmalar titiz bir şekilde araştırmacılar tarafından tek tek okunup incelenmiş ve araştırmanın problemi ve alt problemleri dikkate alınarak ayrıntılı olarak sınıflandırılmıştır. Yapılan sınıflandırmalara ilişkin bilgiler ise içeriklerine göre tablolar halinde sunulmuştur. Bu süreçte analizi yapılan her bir çalışma A1, A2, ... , A9 şeklinde kodlanmış ve çalışmada bu kodlar kullanılmıştır.

Araştırmanın Geçerlik ve Güvenilirliği

Bu çalışmada geçerlik ve güvenilirliğin istenilen düzeyde gerçekleşmesi için araştırma soruları ve çalışmanın amacı net ve anlaşılır bir şekilde sunulmuştur. Alanyazın taraması sonucu konuyla ilgili ulaşılan çalışmaların sayısı ve araştırma kapsamına alınma ve kapsam dışı tutulma kriterlerinin belirlenmesi ayrıntılı olarak ifade edilmiştir. Araştırmaya dâhil edilen çalış-

Tablo 3. Psikolojik Otopsi Alanında Yapılan Çalışmaların Amaçlarına İlişkin Bulgular

Amaçlar	Çalışmalar
İntihara yol açan ruhsal sorunların tanınması	A1
Bireyleri intihara götüren nedenlerin araştırılması	A2, A6
Batman'daki intiharların sosyal, ekonomik, kültürel ve psikiyatrik nedenlerinin kontrollü bir psikolojik otopsi çalışmasıyla araştırması	A3
Tamamlanmış intihar gerçekleştiren bireylerin genel özelliklerini belirlemek	A4
İntihar vakalarında klasik otopsi işleminin psikolojik otopsiye olan katkısı incelemek	A5
Tamamlanmış intihar riskini artırabilecek, ilişkili psikolojik ve sosyal faktörleri araştırmak	A7
Adli tıp kurumuna getirilen tamamlanmış intihar olgularının sosyo-demografik ve klinik özelliklerini belirlemek	A8
Siyanür alımı gibi sık görülmeyen bir olgunun psikolojik otopsi bağlamında incelenmesi	A9

Tablo 4. Psikolojik Otopsi Alanında Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Yöntemlere İlişkin Bulgular

Temalar	Kodlar	Çalışmalar
Nitel	Durum Çalışması	A1, A2, A3, A4, A6 ve A8
	Olgu Bilim Çalışması	A5 ve A9
Karma		A5 ve A7

Tablo 5. Psikolojik Otopsi Alanında Yapılan Çalışmalarda Tercih Edilen Çalışma Grupları

Temalar	Kodlar	Çalışmalar
Aile bireyleri	Anne, Baba, Kardeş, Eş, Çocuk	A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8 ve A9
Akraba-arkadaş	Yakın Akraba, Arkadaş(iş, okul)	A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8 ve A9

maların; amaçları, yöntemleri, çalışma grupları, veri toplama teknikleri, veri çözümleme yöntemleri ve elde edilen sonuçları tablolar halinde sunulmuştur. Ayrıca araştırmada iç tutarlılığı sağlamak için bir psikiyatri bir de ölçme değerlendirme alanında uzman olan iki öğretim üyesinin görüşlerine başvurulmuştur. Uzman görüşleri esnasında araştırmacılar tarafından yapılan içerik analizlerinin, sınıflandırmaların, ortak tema ve kodlamaların uygunluğu uzmanlar tarafından incelenmiş ve bu süreçler kapsamında %97 oranında bir tutarlılığın sağlandığı tespit edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmanın alt problemlerine yönelik elde edilen bulgulara sırasıyla yer verilmiştir. Tablo 3'te Türkiye'de psikolojik otopsi alanında yapılmış ve bu araştırma kapsamında değerlendirmeye alınan çalışmaların amaçları incelendiğinde; "bireyleri intihara götüren nedenlerin araştırılması" adlı amacın iki çalışmada (A2 ve A6) benzer şekilde yer aldığı görülmüştür. Yine bu amaçlarla benzer olduğu düşünülen "intihara yol açan ruhsal sorunların tanınması" (A1), "tamamlanmış intihar gerçekleştiren bireylerin genel özelliklerini belirlemek" (A4), "tamamlanmış intihar riskini artırabilecek, ilişkili psikolojik ve sosyal faktörleri araştırmak" (A7) adlı amaçlara da çalışmalarda yer verildiği görülmüştür. Psikolojik otopsi yöntemi yapısı gereği tamamlanmış intiharların nedenselliği ile ilgili kapsamlı bir veri toplama yöntemine dayandığı için bu konudaki çalışmaların amaçlarının da haliyle benzerlikler taşıdığı ve çalışmalarda yer verilen amaçların bu yüzden daha çok nedenlerin tanınması, belirlenmesi, araştırılması üzerine yoğunlaştığı düşünülmektedir.

Türkiye'de psikolojik otopsi alanında yapılan çalış-

malarda kullanılan yöntemlere ilişkin bulgular Tablo 4'te verilmiştir. Psikolojik otopsi alanında yapılan çalışmalarda kullanılan yöntemler incelendiğinde, incelenen yayınların tamamında çalışmanın hangi desende yürütüldüğüne ilişkin bir bilgiye rastlanılamamıştır. Ancak araştırmacılar tarafından çalışmaların yöntem ve desenlerinin tespitine yönelik veri toplama araçları bağlamında yapılan kapsamlı değerlendirmeler ile ölçme ve değerlendirme alanında başvurulmuş uzman görüşleri göz önünde bulundurularak yapılan değerlendirmeler sonucunda bir çıkarıma gidilmiştir. Bu bağlamda, olgu sunumlarına dayandırılarak yapılan çalışmalar (A1, A2, A5 ve A9) nitel desende; olgu bilim araştırması olarak diğer çalışmalar ise nitel desende; durum çalışması (A3, A4, A6 ve A8) olarak kabul edilmiştir. İncelenen iki adet çalışma (A5 ve A7) ise karma desende kabul edilmiş olup bu çalışmalarda da sadece nitel veri kısımları değerlendirmeye alınmıştır.

Psikolojik otopsi alanında yapılan çalışmalarda tercih edilen çalışma gruplarına yönelik bulgular Tablo 5'te verilmiştir. Tablo 5'te yapılan çalışmaların çalışma gruplarına ilişkin bulgular aile bireyleri (anne, baba, kardeş, eş, çocuk) ve akraba-arkadaş (yakın akraba, arkadaş) olmak üzere iki temel kategoride incelenmiştir. Psikolojik otopsi yöntemi kullanılan çalışmalarda çalışma gruplarının seçimi, bu yöntemin yapısı gereği aynı anda birden fazla kaynak kişiden bilgi toplanmasını gerektirdiğinden, söz konusu çalışmalarda birden fazla çalışma grubuna yer verildiği görülmüştür.

Psikolojik otopsi alanında yapılan çalışmalarda hangi veri toplama araçlarının kullanıldığına yönelik bulgular Tablo 6'da verilmiştir. Tablo 6'da, yapılan çalışmaların veri toplama araçlarına ilişkin bulgular incelendiğinde, "görüşme" ve "doküman incelemesi"

Tablo 6. Psikolojik Otopsi Alanında Yapılan Çalışmalarda Tercih Edilen Veri Toplama Araçları

Temalar	Kodlar	Çalışmalar
Görüşme	Yarı Yapılandırılmış	A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8 ve A9
Doküman incelemesi	Tıbbi kayıtlar	A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8 ve A9
	Adli Kayıtlar	A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8 ve A9

Tablo 7. Psikolojik Otopsi Alanındaki Yapılan Çalışmalarda Elde Edilen Sonuçlara İlişkin Bulgular

Temalar	Kodlar	Çalışmalar
Duygudurum	Yalnızlık	A1, A4, A7, A8 ve A9
	Umutsuzluk	A1, A4, A7, A8 ve A9
	Çaresizlik	A1
	Suçluluk	A1
Ruhsal Rahatsızlıklar	Psikiyatrik tanı geçmişi	A1, A2, A3, A4, A6, A7 ve A8
	Depresyon	A1, A2, A3, A4, A6, A7 ve A8
	OKB	A6
	Bipolar bozukluk	A6
	Şizofreni	A3, A4, A6 ve A8
	Dürtüsellik	A1 ve A8
Kendisi ile İlgili	Eğitim düzeyi	A1, A2, A3, A4 ve A8
	Fiziksel hastalık/özür durumu	A2, A3, A4 ve A9
	Önceki intihar girişimlerinin varlığı	A1, A2, A4, A7, A8 ve A9
	Kendine zarar verme davranışının varlığı	A4 ve A6
	Alkol ve madde kullanımının varlığı	A1, A3, A4, A6, A7 ve A8
	Şiddet görme	A3
Aile Yakınları ile İlgili	Ailevi sorunlar yaşama	A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7 ve A8
	Aile baskısı	A2, A3, A5, A6 ve A7
	Kayıp/ölüm yaşama	A1, A3 ve A4
	Psikiyatrik hastalık geçmişi	A4, A6 ve A7
	İntihar girişimi geçmişi	A2, A4, A6, A7 ve A8
	Sosyal destek eksikliği	A3, A7 ve A9
	Sosyal iletişim eksikliği	A3 ve A7
İntihar Şekli	Ası	A1, A2, A3, A4, A6, A7 ve A8
	Ateşli silah kullanma	A2, A3, A4, A6, A7 ve A8
	Yüksekten atlama	A2, A3, A4, A7 ve A8
	Kimyasal madde kullanımı	A1, A2, A3, A5 ve A6
	İlaç kullanımı	A1, A2, A4 ve A8
	Suya atlama	A1 ve A6
	Kesici-delici alet kullanımı	A4 ve A6
	Kendini yakma	A3
	Elektrik çarpması	A6
İntihar Not ve Söylemi	Not bırakma	A1, A2, A4, A6 ve A7
	Ölme niyeti ne ilişkin söylemlerde bulunma	A1, A2, A4, A6 ve A9
Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Nedenler	Ekonomik nedenler	A1, A3, A4, A6, A7, A8 ve A9
	Bölgesel-Kültürel baskı	A1, A2, A3 ve A7

olarak iki temel kategoride çalışmaların toplandığı görülmektedir. Bu kısımda da, psikolojik otopsi yöntemiyle ilişkin çalışmaların yapısı gereği aynı anda birden fazla veri toplama aracına ihtiyaç duyulmasından kaynaklı olarak, çalışmalarda birden fazla veri toplama aracının kullanıldığı görülmüştür.

Psikolojik otopsi alanındaki yapılan çalışmalarda elde edilen sonuçlara ilişkin bulgular Tablo 7’de verilmiştir. Tablo 7 incelendiğinde psikolojik otopsi yöntemi ile ilgili çalışmalardan elde edilen verilerin 7 tema ve bu temalarla ilişkilendirilmiş 36 kod altında toplandığı görülmüştür. “Duygudurum” teması altında en fazla “yalnızlık ve umutsuzluk” (A1, A4, A7, A8 ve A9) koduna ilişkin sonuçların olduğu, “ruhsal rahatsızlık” teması altında en fazla “psikiyatrik tanı geçmişi” (A1, A2, A3, A4, A6, A7 ve A8) ve “depresyon”

(A1, A2, A3, A4, A6, A7 ve A8) koduna ilişkin sonuçların olduğu “kendisi ile ilgili” temalar altında en fazla “önceki intihar girişimlerinin varlığı” (A1, A2, A4, A7, A8 ve A9) ve “alkol ve madde kullanımının varlığı” (A1, A3, A4, A6, A7 ve A8) koduna ilişkin sonuçların olduğu, “aile ve yakınlarla ilgili” temalar altında en fazla “ailevi sorunlar yaşama” (A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7 ve A8) koduna ilişkin sonuçların olduğu, “intihar şekli” teması altında en fazla “ası” (A1, A2, A3, A4, A6, A7 ve A8) koduna ilişkin sonuçların olduğu, intihar not ve söylemi teması altında en fazla “intihar notu bırakma” (A1, A2, A4, A6 ve A7) ve “ölme niyetine ilişkin söylemlerde bulunma” (A1, A2, A4, A6 ve A9) koduna ilişkin sonuçların olduğu, “sosyo-kültürel ve ekonomik nedenler” teması altında ise en fazla “ekonomik nedenler” (A1, A3, A4, A6,

A7, A8 ve A9) koduna ilişkin sonuçların olduğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA

Araştırmanın birinci alt probleminde belirtilen psikolojik otopsi alanında yapılan çalışmaların amaçlarına ilişkin sonuçlar incelendiğinde “bireyleri intihara götüren nedenlerin araştırılması” (A2 ve A6) yine bu amaçla hemen hemen benzer olduğu düşünülen “intihara yol açan ruhsal sorunların tanınması” (A1), “tamamlanmış intihar gerçekleştiren bireylerin genel özelliklerini belirlemek” (A4), “tamamlanmış intihar riskini artırabilecek, ilişkili psikolojik ve sosyal faktörleri araştırmak” (A7) adlı amaçların bu araştırma kapsamında ele alınan çalışmalarda ortak amaç içeriklerini taşıdıkları söylenebilir. İntihar davranışının nedenlerinin araştırılması ortak paydasının psikolojik otopsi yöntemini konu alan çalışmalarda benzer biçimde yer alması alanyazın açısından tutarlılık göstermekte olup psikolojik otopsilerde amaç kısaca intiharı ve intihara ark planındaki niyet ve motivasyonu anlamak (Knoll, 2008; Ogloff ve Otto, 1993; Shneidman, 1994; Vasudeva Murty, 2010) ve intihara neden olan etmenleri ortaya çıkarmak (Leenaars, 2010) olarak ifade edilmektedir.

Araştırmanın ikinci alt probleminde belirtilen, psikolojik otopsi alanında yapılan çalışmalarda kullanılan yöntemlere ilişkin sonuçlar incelendiğinde, yayınların hiçbirinde çalışmanın hangi desende yürütüldüğüne ilişkin bir bilgiye rastlanılamamıştır. Ancak araştırmacılar tarafından çalışmaların yöntem ve desenlerinin tespitine yönelik veri toplama araçları bağlamında yapılan kapsamlı değerlendirmeler ile ölçme ve değerlendirme alanında başvurulmuş uzman görüşleri sonucunda bir çıkarıma gidilmiştir. Bu tarz çalışmaların yöntem kısımlarında araştırma yöntem ve desenine ilişkin bilgilere yer verilmemesi durumunun nitel araştırma desenlerine ilişkin bilgi eksikliği ya da yöntem yazımındaki eksik detaylandırmalardan kaynaklandığı düşünülmektedir. Yine Türkiye’deki psikolojik otopsi alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde, nitel ve derleme alanında çalışmaların çoğunlukta olduğu, nitel ve karma desende iki çalışma dışında bir çalışmanın olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmanın üçüncü alt probleminde belirtilen psikolojik otopsi alanında yapılan çalışmalarda hangi çalışma gruplarının tercih edildiğine ilişkin sonuçlar incelendiğinde, yer verilen çalışmaların (A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8 ve A9) tamamında “aile bireyleri” (anne, baba, kardeş, eş, çocuk) ve “akraba-arkadaş” (yakın akraba, arkadaş/okul-iş-mahalle) olmak üzere iki temel kaynak üzerinden çalışma grubu oluşturulmasının tercih edildiği görülmüştür. Bu durum, psikolojik otopsi yönteminin yapısı gereği aynı anda birden fazla ve farklı kaynak kişilerden bilgi elde edilip, bir arada değerlendirilmeye gidilmesi gerekliliğinden (Cross ve ark., 2002; Isometsa, 2001; Ogloff ve Otto,

1993) kaynaklanan bir durum olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmanın dördüncü alt probleminde belirtilen psikolojik otopsi alanında yapılan çalışmalarda hangi veri toplama araçlarının tercih edildiğine ilişkin sonuçlar incelendiğinde; “görüşme” ve “doküman incelemesi” olarak iki temel araçtan veri toplanılmasının incelenen (A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8 ve A9) tüm çalışmalarda tercih edildiği görülmüştür. Görüşme yöntemiyle veri toplanmasında genelde yarı yapılandırılmış görüşme formları tercih edilirken, doküman incelemesi yönteminde ise tıbbi ve adli kayıtlar kullanılarak verilerin toplandığı tespit edilmiştir. Bu durumun da yine psikolojik otopsi yönteminin yapısı gereği aynı anda birden fazla veri toplama araçlarından veri toplanılmasına ihtiyaç duyulmasından (Isometsa, 2001; Saxena ve Saini, 2017) kaynaklanan bir durum olduğu düşünülebilir.

Araştırmanın beşinci alt probleminde belirtilen psikolojik otopsi alanında yapılan çalışmalarda hangi sonuçların elde edildiğine ilişkin sonuçlar incelendiğinde, elde edilen sonuçların yedi temel kategori altında toplandığı görülmektedir. Bunlardan; “duygudurum” teması altında en fazla “yalnızlık ve umutsuzluk” (A1, A4, A7, A8 ve A9) duygu durumunun olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun alanyazınla tutarlılık taşıdığı söylenebilir. Alanyazında yapılan çalışmalar incelendiğinde, intihar ile yalnızlık ve umutsuzluk duygusu arasındaki ilişkinin varlığını destekleyen çalışmaların (Cheung ve ark., 2006; Durak-Batıgün, 2008; Eskin, 2014; Grafiadelı ve ark., 2021; Kösesoy, 2023; Lew ve ark., 2019; Mroczynski ve Kuhn, 2022) sayıca fazla olduğu söylenebilir.

“Ruhsal rahatsızlık” teması altında en fazla “depresyon” (A1, A2, A3, A4, A6, A7 ve A8) ve “psikiyatrik tanı geçmişi”ne (A1, A2, A3, A4, A6, A7 ve A8) ilişkin sonuçların yer aldığı görülmektedir. Depresyonun özellikle de majör depresyonun intihar ilişkisine ilişkin tespit edilen bu bulguların alanyazında yapılan çalışmalarla da (Alptekin ve Duyan, 2014; Çolak ve Cankorur, 2021; Doğan ve ark., 2018; Norton ve ark., 2008; Ribeiro ve ark., 2018; Sayıl, 2000; Tarsuslu ve ark., 2018; Uluşahin ve Öztürk, 2015; Urme ve ark., 2022) desteklendiği, yine intihar eden vakaların “psikiyatrik tanı geçmişi”nin olması” durumunun alanyazındaki çalışma sonuçları ile (Chapman ve ark., 2014; Diaconu ve Turecki, 2007; Guillaume ve ark., 2010; Hatcher-Kay ve King, 2003; Perez ve ark., 2020; Raja ve Azzoni, 2004; Şevik ve ark., 2012) tutarlılık gösterdiği söylenebilir.

“Kendisi ile ilgili” teması altında en fazla “önceki intihar girişimlerinin varlığı” (A1, A2, A4, A7, A8 ve A9) ve “alkol ve madde kullanımının varlığı” (A1, A3, A4, A6, A7 ve A8) gibi nedenlerin olduğu tespit edilmiştir. Tespit edilen bu bulgulardan “önceki intihar girişimlerinin varlığı” ile ilgili elde edilen bulguların da alanyazındaki (Atasoy ve Köse, 2019; Pereira ve Campos, 2022; Şevik ve ark., 2012; Ünlü ve ark.,

2014) çalışmalarla benzerlik gösterdiği söylenebilir. Bu kategoride yine fazlaca sıralanan nedenler arasında yer alan “alkol ve madde kullanımı bozukluğuna” ilişkin bulguların da alanyazında bu konudaki yapılan (Alptekin ve Duyan, 2014; Atmaca, 2016; Mathew ve ark., 2020; Önen-Sertöz ve ark., 2010; Perez ve ark., 2020; Simpson ve Jamison, 1999; Yağcı ve ark., 2018) araştırma sonuçlarıyla benzerlik gösterdiği söylenebilir.

“Aile ve yakınlarla ilgili” teması altında en fazla “ailevi sorunlar yaşama” (A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7 ve A8), “aile baskısı görme” (A2, A3, A5, A6 ve A7) ve “ailede intihar girişimi geçmişinin” bulunması (A2, A4, A6, A7 ve A8) gibi nedenlerin olduğu tespit edilmiştir. Tespit edilen bu bulgulardan “ailevi sorunlar yaşama” durumunun alanyazındaki (Kızılpınar ve Duman, 2018; Mathew ve ark., 2020; Önen-Sertöz, 2017) çalışma sonuçlarıyla tutarlılık gösterdiği söylenebilir. Yine “aile baskısı görme” durumuna ilişkin elde edilen bulguların da (Altındağ ve ark., 2005; Kızılpınar ve Duman, 2018; Lew ve ark., 2019; Sayıl, 2000) alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarıyla tutarlılık gösterdiği söylenebilir. Bu kategoride yine fazlaca sıralanan nedenler arasında yer alan “ailede intihar girişimi geçmişinin” bulunmasına ait bulguların da alanyazındaki (Atay ve ark., 2012; Atasoy ve Köse, 2019; Bulut ve ark., 2012; Campos ve ark., 2020; Nakagawa ve ark., 2009; Pereira ve Campos, 2022; Rajalin ve ark., 2017; Runeson ve Asberg, 2003; Şevik ve ark., 2012; Tsukahara ve ark., 2016; Wang ve ark., 2017) çalışma sonuçlarıyla tutarlılık gösterdiği söylenebilir.

“İntihar şekli” teması altında en fazla “ası” (A1, A2, A3, A4, A6, A7 ve A8), “ateşli silah kullanma” (A2, A3, A4, A6, A7 ve A8) ve “kimyasal madde kullanımı” (A1, A2, A3, A5 ve A6) gibi intihar şekillerinin yaygın intihar yöntemleri olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Tespit edilen bu bulguların alanyazındaki (Eskin, 2014; Göçeoğlu ve Balcı, 2021; Harmancı, 2015; Öner ve ark., 2015; Türkiye İstatistik Kurumu, 2021) benzer çalışma sonuçlarıyla tutarlılık gösterdiği söylenebilir. Bu sonuç; psikolojik otopsi yönteminin tamamlanmış intihar olgularında uygulanan bir yöntem olması, tamamlanmış intihar vakalarının da cinsiyet olarak ağırlığının erkeklerden oluşması ile özellikle asi, ateşli silah kullanımı gibi intihar şekillerinin daha çok erkekler tarafından tercih edilen yöntemler olması gibi sebeplerden kaynaklanan bir durum olarak yorumlanabilir.

“İntihar not ve söylemi” teması altında en fazla “intihar notu bırakma” (A1, A2, A4, A6 ve A7) ve “ölme niyetine ilişkin söylemlerde bulunma” (A1, A2, A4, A6 ve A9) durumuna ilişkin sonuçların olduğu tespit edilmiştir. Tespit edilen bu bulguların da alanyazındaki (Canbolat, 2018; Karbeyaz ve ark., 2014; Leenars ve ark., 2010; Olson ve ark., 2011; Shneidman 1980) çalışma sonuçlarıyla tutarlılık gösterdiği söylenebilir.

“Sosyo-kültürel ve ekonomik nedenler” teması altında ise en fazla “ekonomik nedenler” (A1, A3, A4,

A6, A7, A8 ve A9) koduna ilişkin sonuçların olduğu görülmüştür. Bu sonucun da alanyazındaki (Amiri, 2021; Kim ve ark., 2016; Raschke ve ark., 2022; Too ve ark., 2018; Zuelke ve ark., 2018) çalışma sonuçlarıyla tutarlılık gösterdiği söylenebilir.

Öneriler

Psikolojik otopsi konusunda incelenen çalışmalarda yöntem, veri toplama, veri analizi, geçerlik ve güvenirlik gibi süreçler hakkındaki bilgilere yeteri kadar yer verilmediği ve pek çok çalışmada bu konuda önemli eksiklerin olduğu tespit edilmiştir. Bundan sonraki çalışmalarda yöntem yazımına daha çok dikkat edilmesi ve yöntem kısmının detaylandırılmasının gerekliliği önerilebilir.

Yapılan araştırmalarda psikolojik otopsi yönteminin tüm kurallarıyla kullanımına ilişkin bir standardın olmadığı görülmüştür. Psikolojik otopsi uygulama ilkeleri kapsamında daha standardize formların geliştirilerek uygulanması önerilebilir.

Yapılan araştırmalarda intihar eden bireyin yakınlarından bilgi toplanılması sürecindeki görüşme usul, ilke ve etik kurallar hakkında yeterli bilgi ve açıklamaların olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen çalışmalarda aile yakınlarına psikolojik otopsi uygulaması sonrasında psikolojik destek hizmetlerinin verilip verilmediği konusunda bir bilgiye rastlanılmamıştır. Oysaki intihar eden bireylerinin yakınlarının psikolojik olarak desteklenmeleri önleyicilik hizmetleri açısından önem arz etmektedir.

İncelenen araştırmalarda intihar edenin sosyal medya paylaşımları ile ilgili bilgi toplanılması süreçlerine çok yer verilmediği görülmüştür. Oysa günümüzde bireylerin kendilerini ifade etme ve düşüncelerini paylaşmak için sosyal medya platformlarını yoğun bir şekilde kullandıkları göz önüne alındığında, psikolojik otopsilerde bilgi toplama kaynağı olarak telefon, internet ve sosyal medya verilerinden yararlanılması, bireylerin intihar eylemi öncesi psikolojik durumlarının değerlendirilmesinde önemli katkılar sağlayabilir.

Alanyazın incelendiğinde Türkiye’de psikolojik otopsi yöntemini konu alan ya da kullanan sınırlı sayıda araştırmanın olduğu görülmüştür. Konuyla ilgili araştırma sayılarının artması, intiharı önleme hizmetleri için önemli katkılar sağlayabilir.

Bu çalışma Türkiye’de yapılmış psikolojik otopsi alanındaki çalışmaların meta sentez yöntemiyle ele alınıp incelendiği bir çalışmadır. Bundan sonraki çalışmalarda bu konudaki yurt dışı çalışmalar da dahil edilerek daha kapsamlı bir meta sentez çalışması yapılabilir.

Ülkemizde tamamlanmış intihar istatistiklerinin nedensellik boyutlarının daha kapsamlı hale getirilmesi ve ülke genelinde ortak bir veri havuzu oluşturulması, ayrıca konuyla ilgili kurumlar arası iş birliğinin sağlanması adına psikolojik otopsi uygulamaları konusundaki araştırmaların yaygınlaştırılması teşvik edilebilir.

BEYANLAR

Etik Kurul Onayı Etik izin gerektirmeyen, sistematik derleme çalışmasıdır.

Çıkar Çatışması Beyanı Bu makalenin tüm yazarları, makaleye ilişkin herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

Onam Formu Araştırma türüne uygun değildir.

Proje/Ödenek Bilgisi Bu çalışma herhangi bir proje kapsamında gerçekleştirilmemiş ve herhangi bir fon veya ödenek kullanılmamıştır.

Data Paylaşımı/Uygunluğu Çalışma kapsamında katılımcılardan elde edilen herhangi bir veri yoktur.

Yazar(lar)ın Katkısı [ET], sistematik derleme sürecini (makale tarama, seçme ve eleme) yürüterek verileri topladı; bulguları sentezleyip yorumladı; makalenin ilk taslağını, giriş, yöntem ve sonuç bölümleri dâhil olmak üzere yazdı. [ŞT], derleme süreci boyunca yönetsel rehberlik sağladı; özellikle giriş, sonuç ve tartışma bölümlerinin geliştirilmesi olmak üzere metni gözden geçirdi ve düzenlemeler yaptı. Tüm yazarlar makalenin son halini gözden geçirdi ve onayladı

KAYNAKLAR

- Alptekin, K. ve Duyan, V. (2014). *İntihar ve intihar girişimi*. Yeni İnsan Yayınevi.
- Altındağ, A., Özkan, M. ve Oto, R. (2005). Suicide in Batman, Southeastern Turkey. *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 35(4), 478-482.
- Amiri, S. (2021). Unemployment and suicide mortality, suicide attempts and suicide ideation: A Meta analysis. *International Journal of Mental Health*. 1-25.
- Atasoy, E. ve Köse, M. (2019). İntiharlar coğrafyası perspektifinden dünya, Türkiye ve Bursa ili. *TESAM Akademi Dergisi*, 6(1), 123-165.
- Atay, İ. M., Eren, İ. ve Gündoğar, D. (2012). Isparta il merkezinde intihar girişimi, ölüm düşünceleri yaygınlığı ve risk faktörleri. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 23(2), 89-98.
- Atmaca, G.D. (2016). *Şizofreni hastalarında intihar olasılığının, depresyon ve içgörüsüyle ilişkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Brent, D. A. (1989). The psychological autopsy: Methodological considerations for the study of adolescent suicide. *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 19(1), 43-57.
- Bulut, E., Küçük, H. ve Bulut, N. (2012). İntiharın kısa tarihçesinden sebep ve yöntemlerine genel bir bakış. *Cumhuriyet Tıp Dergisi*, 34(1), 128-137.
- Campos, R. C., Holden, R. R., Spínola, J., Marques, D. ve Santos, S. (2020). Exposure to suicide in the family. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 208(3), 201-207.
- Canbolat, F. (2018). *İntihar notları üzerine nitel bir araştırma: Erkeklerin intihar notlarında zihinsel temsiller*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Canter, D. V. (2000). Psychological autopsies. *Encyclopedia of Forensic Sciences*. Elsevier.
- Chapman, C. L., Mullin, K., Ryan, C. J., Kuffel, A., Nielsen, O. ve Large, M. M. (2014). Meta-analysis of the association between suicidal ideation and later suicide among patients with either a schizophrenia spectrum psychosis or a mood disorder. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 131(3), 162-173.
- Cheung, Y. B., Law, C. K., Chan, B., Liu, K.Y. ve Yip, P. S. F. (2006). Suicidal ideation and suicidal attempts in a population-based study of Chinese people: Risk attributable to hopelessness, depression, and social factors. *Journal of Affective Disorders*, 90(2-3), 193-199.
- Cross, T. L., Gust-Brey, K. ve Ball, P. B. (2002). A psychological autopsy of the suicide of an academically gifted student: Researchers' and parents' perspectives. *Gifted Child Quarterly*, 46(4), 247-264.
- Çalık, M. ve Sözbilir, M. (2014). İçerik analizinin parametreleri. *Eğitim ve Bilim*, 39(174), 33-38.
- Çolak, B. ve Cankorur, V. Ş. (2021). Ruhsal bozukluklar ve intihar. D. Ayan, İ. H. Hancı ve H. Demirbaş (Ed.), *Bilim ve kültür aynasında intihar* (1. baskı) içinde (s. 52-65). Nobel Akademik Yayıncılık.
- DeWitt-Brinks, D. ve Rhodes, S. C. (1992). Listening instruction: A qualitative meta-analysis of twenty-four selected studies. Paper presented at The Annual Meeting of The International Communication Association (Rep. No. Clearinghouse: CS507954).
- Diaconu, G. ve Turecki, G. (2007). Panic disorder and suicidality: Is comorbidity with depression the key? *Journal of Affective Disorders*, 104(1-3), 203-209.
- Dilsiz, A. (1994). Bir ruhsal otopsi denemesi. *Kriz Dergisi*, 2(1), 218-222.
- Dregne, N. M. (1982). Psychological autopsy: A new tool for criminal defense attorneys. *Arizona Law Review*, 24, 421-439.
- Doğan, M., Öztürk, S., Esen, F., Demirci, E. ve Öztürk, M.A. (2018). İntihar girişiminde bulunan çocuk ve ergenlerin değerlendirilmesi. *Bozok Tıp Dergisi*. 8(3), 30-34.
- Durak Batıgün, A. (2008). İntihar olasılığı ve cinsiyet: İletişim becerileri, yaşamı sürdürme nedenleri, yalnızlık ve umutsuzluk açısından bir inceleme. *Türk Psikoloji Dergisi*, 23(62), 65-75.
- Erbay, L. G., Celbiş, O., Oruç, M. ve Karlıdağ, R. (2020). Adli tıp kurumu Malatya Grup Başkanlığı'na gelen tamamlanmış intihar olgularının psikolojik otopsi yöntemi ile incelenmesi. *Journal of Forensic Medicine*, 34(1), 1-6.
- Eskin, M. (2014). *İntihar: Açıklama, değerlendirme, tedavi ve önleme* (1. baskı). Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- García-Caballero, A., Recimil, M. J., Tourino, R., García-Lado, I., Alonso, M. C., Werlang, B., Jimenez, J., Perez de Albeniz, M. C., Losada, A. ve Bendaña J. M. (2010). Adaptation and validation of the semi-structured interview for psychological autopsy (SSIPPA) in Spanish. *Actas Españolas de Psiquiatria*, 38(6), 332-339.
- Göçeoğlu, U. U. ve Balci, Y. (2021). Gender differences in completed suicidal hangings from 2013 to 2018 in Muğla, Turkey. *Annals of Saudi Medicine*, 41(1), 43-50.
- Grafiadeli, R., Glaesmer, H., Hofmann, L., Schäfer, T. ve Wagner, B. (2021). Suicide risk after suicide bereavement: The role of loss-related characteristics, mental health, and hopelessness. *Journal of Psychiatric Research*, 144, 184-189.
- Guillaume, S., Jaussent, I., Jollant, F., Rihmer, Z., Malafos-

- se, A. ve Courtet, P. (2010). Suicide attempt characteristics may orientate toward a bipolar disorder in attempters with recurrent depression. *Journal of Affective Disorders*, 122(1-2), 53-59.
- Harmancı, P. (2015). Dünya'daki ve Türkiye'deki intihar vakalarının sosyodemografik özellikleri açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1, 1-15.
- Hatcher-Kay, C. ve King, C. A. (2003). Depression and suicide. *Pediatrics in Review*, 24(11), 363-371.
- Hjelmeland, H., Diesrud, G., Dyregrov, K., Kinizek, B. L. ve Leenaars, A. A. (2012). Psychological autopsy studies as diagnostic tools: Are they methodologically flawed? *Death Studies*, 36(7), 605-626.
- Isometsa, E. T. (2001). Psychological autopsy studies—A review. *European Psychiatry*, 16(7), 379-385.
- Karataş, K. K., Şahin, M. F. ve Sevinç, S. (2016). Tamamlanmış intiharlarda psikolojik otopsi yöntemi ile intiharı belirleyici faktörlerin araştırılması. *Adli Tıp Dergisi*, 30(2), 128-134.
- Karbeyaz, K., Akkaya, H., Balcı, Y. ve Urazel, B. (2014). İntihar notlarının analizi: Eskişehir deneyimi. *Nöropsikiyatri Arşivi*, 51, 275-279.
- Khan, F. A., Anand, B., Devi, M. G. ve Murty, K. K. (2005). Psychological autopsy of suicide—A cross sectional study. *Indian Journal of Psychiatry*, 47, 73-78.
- Kızılpınar S. Ç. ve Duman B. (2018). Acil servise intihar girişimi sebebiyle başvuran hastaların sosyodemografik özellikler yönünden incelenmesi. *Kriz Dergisi*, 26(1), 1-7.
- Kim, J. L., Kim, J. M., Choi, Y., Lee, T. H. ve Park, E. C. (2016). Effect of socioeconomic status on the linkage between suicidal ideation and suicide attempts. *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 46(5), 588-597.
- Knoll IV, J. L. (2008). The psychological autopsy, part I: Applications and methods. *Journal of Psychiatric Practice*, 14(6), 393-397.
- Kömür, İ., Özdemirel, R. Ö., Özver, İ., Özbay, M., Şahin, E. ve Gürlü, A. S. (2015). Psikolojik otopsi; intihara sürükleyen sebebin otopside tespit edildiği bir olgu sunumu. *Adli Tıp Dergisi*, 29(1), 61-66.
- Kösesoy, B. C. (2023). İntihar davranışında bulunan bireylerin güç ve güven kaynakları. *Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi*, 18(1), 315-336.
- Leenaars, A. A. (2010). Edwin S. Shneidman on suicide. *Suicidology Online*, 1(1), 5-18.
- Leenaars, A. A., Sayın, A., Candansayar, S., Leenaars, L., Akar, T. ve Demirel, B. (2010). Suicide in different cultures: A thematic comparison of suicide notes from Turkey and the United States. *JCCP*, 41(2), 253-263.
- Lew, B., Huen, J., Yu, P., Yuan, L., Wang, D.-F., Ping, F., Abu Talib, M., Lester, D. ve Jia, C.-X. (2019). Associations between depression, anxiety, stress, hopelessness, subjective well-being, coping styles and suicide in Chinese university students. *Plos One*, 14(7), e0217372.
- Mathew, A., Saradamma, R., Krishnapillai, V. ve Muthubevi, S. B. (2020). Exploring the family factors associated with suicide attempts among adolescents and young adults: A qualitative study. *Indian Journal of Psychological Medicine*, 43(2), 113-118.
- Mrozynski, H. ve Kuhn, E. (2022). Reasoning for autonomous suicide? A qualitative approach to pre-suicidal decision-making. *Social Science & Medicine*, 296, 114764.
- Nakagawa, M., Kawanishi, C., Yamada, T., Iwamoto, Y., Sato, R., Hasegawa, H., Morita, S., Odawara, T. ve Hirayasu, Y. (2009). Characteristics of suicide attempters with family history of suicide attempt: A retrospective chart review. *BMC Psychiatry*, 9, 32.
- Norton, P. J., Temple, S. R. ve Pettit, J. W. (2008). Suicidal ideation and anxiety disorders: Elevated risk or artifact of comorbid depression? *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 39(4), 515-525.
- Ogloff, J. R. ve Otto, R. K. (1993). Psychological autopsy: Clinical and legal perspectives. *Saint Louis University Law Journal*, 37(3), 607-646.
- Oğuzhanoglu, N. K., Uğurlu, T. T., Acar, K. ve Ateşçi, F. (2018). A psychological and social perspective on completed suicides in Western Anatolia, Turkey: A case-control psychological autopsy study. *Düşünen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 31(4), 331-339.
- Önen Sertöz, Ö. (2017). Kronik ağrılı hastada psikiyatrik tedaviler. *TOTBİD Dergisi*, 16, 174-179.
- Önen Sertöz, Ö., Noyan, M. A., Sertöz, N. ve Elbi, H. (2010). İntihar girişimleri öngörülebilir mi? Bir üniversite hastanesi acil servisine intihar girişimiyle başvuran hastaların altı aylık izlem sonuçları. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 11(1), 1-8.
- Öner, S., Yenilmez, C. ve Özdamar, K. (2015). Sex-related differences in methods of and reasons for suicide in Turkey between 1990 and 2010. *Journal of International Medical Research*, 43(4), 483-493.
- Pereira, A. M. ve Campos, R. C. (2022). Exposure to suicide in the family and suicidal ideation in Portugal during the Covid-19 pandemic: The mediating role of unbearable psychache. *The British Journal of Clinical Psychology*, 61(3), 598-612.
- Perez, J., Beale, E., Overholser, J., Athey, A. ve Stockmeier, C. (2020). Depression and alcohol use disorders as precursors to death by suicide. *Death Studies*, 46(3), 619-627.
- Raja, M. ve Azzoni, A. (2004). Suicide attempts: Differences between unipolar and bipolar patients and among groups with different lethality risk. *Journal of Affective Disorders*, 82(3), 437-442.
- Rajalin, M., Hirvikoski, T., Salander Renberg, E., Åsberg, M. ve Jokinen, J. (2017). Family history of suicide and interpersonal functioning in suicide attempters. *Psychiatry Research*, 247, 310-314.
- Raschke, N., Mohsenpour, A., Aschentrup, L., Fischer, F. ve Wrona, K. J. (2022). Socioeconomic factors associated with suicidal behaviors in South Korea: Systematic review on the current state of evidence. *BMC Public Health*, 22, 129.
- Ribeiro, J. D., Huang, X., Fox, K. R. ve Franklin, J. C. (2018). Depression and hopelessness as risk factors for suicide ideation, attempts and death: Meta-analysis of longitudinal studies. *The British Journal of Psychiatry*, 212(5), 279-286.
- Runeson, B. ve Asberg, M. (2003). Family history of suicide among suicide victims. *American Journal of Psychiatry*, 160(8), 1525-1526.
- Saxena, G. ve Saini, V. (2017). Psychological autopsy: A way to revealing the enigma of equivocal death. *International Journal of Forensic Sciences*, 2(2), 000123.
- Sayıllı, I. (2000). İntihar davranışı. *Kriz ve krize müdahale içinde* (s. 165-197). Ankara Üniversitesi Psikiyatrik Kriz Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları.
- Sayıllı, I., Canat, S. ve Tuğcu, H. (2003). Onaltı intihar olgusunun psikolojik otopsi yöntemi ile değerlendirilmesi.

- Kriz Dergisi*, 11(2), 1-6.
- Sehlikoğlu K. ve Sehlikoğlu Ş. (2022). Bir hastane çalışanının siyanür alarak intiharı ve psikolojik otopsi: Olgu sunumu. *KSU Medical Journal*, 17(3), 242-246.
- Shneidman, E. S. (1969). Suicide, lethality, and the psychological autopsy. *International Psychiatry Clinics*, 6(2), 225-250.
- Shneidman, E. S. (1976). Psychological theory of suicide. *Psychiatric Annals*, 6, 51-66.
- Shneidman, E. S. (1980). *Voices of death*. Harper & Row.
- Shneidman, E. S. (1994). The psychological autopsy. *American Psychologist*, 49(1), 75-76.
- Shneidman, E. S. (1998). Further reflections on suicide and psychache. *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 28(3), 245-250.
- Simpson, S. G. ve Jamison, K. R. (1999). The risk of suicide in patients with bipolar disorders. *Journal of Clinical Psychiatry*, 60(2), 53-56.
- Şevik, A. E., Özcan, H. ve Uysal, E. (2012). İntihar girişimlerinin incelenmesi: Risk faktörleri ve takip. *Klinik Psikiyatri*, 15(4), 218-225.
- Taktak, Ş., Üzün, İ. ve Balcıoğlu, İ. (2012). İstanbul'da tamamlanmış intihar olgularının psikolojik otopsi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 13(2), 117-124.
- Tarsuslu, B. ve Durat, G. (2018). Erkeklerde depresyon, intihar, yardım arama ve iyi oluşum. *İnsan Ritmi Dergisi*, 4(2), 80-87.
- Tatlılıoğlu, K. (2012). Sosyal bir gerçeklik olarak intihar olgusu: Sosyal psikolojik bir değerlendirme. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2), 133-156.
- Teğin, N. (2014). *Siirt ilinde intihar girişimleri ve intihar olayları üzerine sosyolojik bir araştırma* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Elazığ Üniversitesi, Elazığ.
- Too, L. S., Law, P. C. F., Spittal, M. J., Page, A. ve Milner, A. (2018). Widening socioeconomic inequalities in Australian suicide, despite recent declines in suicide rates. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 53(9), 969-976.
- Tsukahara, T., Arai, H., Kamijo, T., Kobayashi, Y., Washizuka, S., Arito, H. ve Nomiyama, T. (2016). The relationship between attitudes toward suicide and family history of suicide in nagano prefecture. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 13(6), 623.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2021). "İntihar istatistikleri". <https://data.tuik.gov.tr/>
- Uluşahin, A. ve Öztürk, O. (2015). *Ruh sağlığı ve bozuklukları* (13. baskı). Nobel Tıp Kitabevi. Urme, S. A., Islam, M. S., Begum, H. ve Chowdhury, N. R. A. (2022). Risk factors of suicide among public university students of Bangladesh: A qualitative exploration. *Helicon*, 8(6), e09659.
- Ünlü, G., Aksoy, Z. ve Ersan, E. E. (2014). İntihar girişiminde bulunan çocuk ve ergenlerin değerlendirilmesi. *Pamukkale Tıp Dergisi*, 7(3), 176-183.
- Vasudeva Murty, C. R. (2010). Psychological autopsy: A review. *Al Ameen Journal of Medical Sciences*, 3(3), 177-181.
- Wang, Y. G., Chen, S., Xu, Z. M., Shen, Z. H., Wang, Y. Q., He, X. Y., Cao, R. F., Roberts, D. L., Shi, J. F., & Wang, Y. Q. (2017). Family history of suicide and high motor impulsivity distinguish suicide attempters from suicide ideators among college students. *Journal of Psychiatric Research*, 90, 21-25.
- Yağcı, I., Avcı, S., Taşdelen, Y. ve Kıvrak, Y. (2018). İntihar girişiminde bulunanlarda D tipi kişilik, çocukluk çağı travmaları, depresyon, anksiyete, dürtüsellik. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 19(6), 551-558.
- Zuelke, A. E., Luck, T., Schroeter, M. L., Witte, A. V., Hinz, A., Engel, C., Enzenbach, C., Zachariae, S., Loeffler, M., Thiery, J., Villringer, A. ve Riedel-Heller, S. G. (2018). The association between unemployment and depression-results from the population based life-adult-study. *Journal of Affective Disorders*, 235(1), 399-406.

| Extended Abstract |

Analysis of studies in the field of psychological autopsy in Türkiye: A meta-synthesis study

Şafak Taktak¹ , Ertuğrul Talu²

Keywords

psychological autopsy,
completed suicide,
meta-synthesis

Abstract

This study aims to analyze the studies on the “Psychological Autopsy” method in Türkiye by using the meta-synthesis method. In the process of data collection, the keywords “psychological autopsy” and “completed suicide” were preferred. Google Scholar search engine, TUBITAK ULAKBIM, Dergi Park, Higher Education Council National Thesis Center (YÖKTEZ) databases were used to select the studies to be evaluated within the scope of the research. As a result of the searches, a total of 18 studies, 17 articles, and 1 master's thesis, published in Türkiye between 1994 and 2023, were reached. As a result of the inclusion and exclusion criteria used in determining the studies included in the scope of the research, the research was conducted with 9 studies out of 18 that met the criteria. Each study was subjected to content analysis and analyzed in terms of its aims, methods, study groups, data collection tools, and results obtained. The data obtained were given in tables and interpreted. According to the results of the research, when the results related to the aims of the studies on the psychological autopsy method are examined; the aim of investigating the reasons that lead individuals to suicide is the common aim of most of the studies, studies with a qualitative design are the majority as the method in the studies examined, two main sources were used in the selection of study groups: family members and relatives-friends, data were collected using interviews and document analysis as data collection tools, and when the results obtained from the studies were examined, it was determined that they were gathered under seven basic categories: mood, mental illness, self-related, family and relatives-related, suicide method, suicide note and discourse, socio-cultural and economic reasons. Finally, various suggestions were made to the researchers and related institutions who will work in this field.

Suicide remains a significant public health issue, with its prevalence steadily increasing both in our country and globally. It is a complex and multidimensional phenomenon associated with various biological, psychological, sociological, economic, cultural, and philosophical factors, along with numerous other risk factors (Teğin, 2014). Two primary methods are commonly employed in studies aimed at uncovering causal relationships concerning suicide. These are "epidemiological studies" and the "psychological autopsy" approach (Tatlıhoğlu, 2012). The concept of psychological autopsy was first introduced and utilized by Norman Farberow and Edwin Shneidman in 1958 (Dregne, 1982; Hjelmeland et al., 2012; Isometsa, 2001; Ogloff & Otto, 1993; Vasudeva Murty, 2010).

Psychological autopsy is defined as a comprehensive post-mortem investigative method aimed at determining and evaluating the circumstances and reasons that may have led an individual to commit suicide (Knoll, 2008). In this context, it serves as a retrospective post-mortem research tool, designed to analyze the factors leading to death by suicide (García-Cabal-

lero et al., 2010; Khan et al., 2005). The primary function of psychological autopsy is to clarify an ambiguous death and accurately identify the factors contributing to that death. Thus, psychological autopsy not only aids in solving suspicious deaths but also plays a critical role in assessing societal suicide risk factors (Shneidman, 1994).

Isometsa (2001) describes the psychological autopsy process as the synthesis of information gathered from various sources, including interviews and records related to the deceased's family, friends, forensic, medical, and psychiatric documentation, as well as any other accessible information. The psychological autopsy method relies on gathering as much information as possible from diverse sources (e.g., family members, relatives, work or school colleagues, neighborhood friends, police, forensic, and medical records). During this process, information is collected through face-to-face interviews, examination of documented records, and, in some cases, the use of semi-structured interview forms (Taktak et al., 2012).

To cite: Taktak, Ş., & Talu, E. (2025). Analysis of studies in the field of psychological autopsy in Türkiye: A meta-synthesis study. *Journal of Clinical Psychology Research*, 9(2), 264-279.

Ertuğrul Talu · etalu@ahievran.edu.tr | ¹Prof., Ahi Evran University, Faculty of Medicine, Department of Mental Health and Disorders, Kırşehir, Türkiye; ²Asst. Prof., Ahi Evran University, Faculty of Education, Department of Guidance and Psychological Counseling, Kırşehir, Türkiye.

Received May 11, 2024, **Revised** Jun 18, 2024, **Accepted** Aug 4, 2024

Table 1. Classification of Psychological Autopsy Studies by Author, Year, and Research Names

Study Code	Author	Year	Research Name
A1.	Dilsiz	(1994)	An Attempt at a Spiritual Autopsy
A2.	Sayıl et al.	(2003)	A Study on Psychological Autopsy: An Evaluation of Sixteen Suicides, Cases
A3.	Altındağ et al.	(2005)	Suicide in Batman, Southeastern Turkey
A4.	Taktak et al.	(2012)	Determined of psychological autopsy of completed suicides in İstanbul
A5.	Kömür et al.	(2015)	Psychological Autopsy: A Case Report That Motivation of Suicide Was Determined in Autopsy
A6.	Karata et al.	(2016)	Research of Suicide Determinative Factors by Psychological Autopsy in Completed Suicides
A7.	Oğuzhanoglu et al.	(2018)	A Psychological and Social Perspective on Completed Suicides in Western Anatolia, Turkey: A Case-Control Psychological Autopsy Study
A8.	Erbay et al.	(2020)	Examination of Completed Suicide Cases Sent to the Forensic Medicine Institute Malatya Group Headship Using Psychological Autopsy Method
A9.	Sehlikoğlu & Sehlikoğlu	(2022)	Suicide with Cyanide and Psychological Autopsy of a Hospital Employee: Case Report

Purpose of Research

The purpose of this research is to analyze studies conducted in Türkiye on the "psychological autopsy" method using the meta-synthesis method. In line with this objective, the study seeks to answer the following questions:

1. What are the aims of the studies conducted in the field of psychological autopsy?
2. What methods have been employed in the studies conducted in the field of psychological autopsy?
3. Which participant groups have been selected in the studies conducted in the field of psychological autopsy?
4. What data collection tools have been utilized in the studies conducted in the field of psychological autopsy?
5. What findings have been reported in the studies conducted in the field of psychological autopsy?

METHODS

Research Design

This study, which aims to analyze the data obtained from qualitative studies conducted in the field of psychological autopsy in Türkiye, utilized the meta-synthesis (thematic content analysis) method, a common qualitative research approach. Meta-synthesis refers to the process of synthesizing findings from qualitative research and is often described as the meta-analysis of qualitative data (DeWitt-Brinks & Rhodes, 1992).

Data Collection

In the data collection process, a search was conducted using the keywords "psychological autopsy" and "completed suicide." The search was performed through various databases, including Google Scholar, TÜBİTAK ULAKBİM, DergiPark, and the National Thesis Center of the Council of Higher Education (YÖK). As a result of these searches, a total of 18 studies—17 articles and 1 master's thesis—published in Türkiye were identified and selected for evaluation.

Inclusion and Exclusion Criteria of Research

In selecting the studies included within the scope of this research, the primary conditions were that the sample must be within the borders of Türkiye, and the study must be an article or thesis conducted by Turkish researchers. Studies that did not utilize the psychological autopsy method or that fell outside the fields of psychiatry, psychology, forensic medicine, or law were excluded from the research. Additionally, if the same study was published as a paper, article, or thesis simultaneously, only the version published as an article was considered to avoid duplication of data. Studies that were not publicly accessible or whose full texts could not be retrieved were also excluded. No restrictions were placed on the publication year or language within the scope of this research.

During the process of identifying relevant studies, a total of 18 works, including 17 articles and 1 master's thesis published in Türkiye between 1994 and 2023, were initially found. After applying the inclusion and exclusion criteria, a total of 9 studies were se-

Table 2. Classification of Research Conducted on the Subject of Psychological Autopsy According to the Journal Name and Journal Indexes and Publication Language in which it is Published

Studies	Journal Name	Indexes	Language
A1, A2.	Crisis Journal	Türk Medline, Scimago SJR	Turkish
A3.	Suicide and Life-Threatening Behavior	SCI, EBSCO	English
A4.	Anatolian Journal of Psychiatry	SCIE, SCOPUS, TR Dizin	Turkish
A5, A6, A8.	Journal of Forensic Medicine	TR Dizin	Turkish
A7.	Dusunen Adam Journal of Psychiatry and Neurological Sciences	ESCI, SCOPUS	English
A9.	KSÜ Faculty of Medicine Journal	DOAJ, Index Copernicus	Turkish

lected for the final analysis.

When Table 1 is examined, it is evident that the first study in the field of psychological autopsy in Türkiye was conducted by Ahmet Dilsiz in 1994 with the article titled "*A Spiritual Autopsy Experiment*." While there were no studies on this topic between 1994 and 2003, it is noted that the number of studies in the field of psychological autopsy increased significantly, particularly after 2012.

When Table 2 is examined, it is found that studies in the field of psychological autopsy in Türkiye were most frequently published in the journal *Forensic Medicine*, which is indexed in the TR Index (A5, A6, A8). Among the studies evaluated within the scope of this research, 7 of them (A1, A2, A4, A5, A6, A8, A9) were published in Turkish, while 2 (A3, A7) were published in English.

Analysis of the Data

The studies selected for this research were analyzed using the content analysis method. Within this framework, each study was carefully read and individually examined by the researchers, who classified the studies by considering the research problem and subproblems in detail. The classifications made are presented in tables according to their content. Each study analyzed in this process was coded as A1, A2, ..., A9, and these codes were used throughout the research.

Validity and Reliability of the Research

To ensure the validity and reliability of the study, the research questions and the aim of the study were presented in a clear and comprehensible manner. The objectives, methods, study groups, data collection techniques, data analysis methods, and results of the studies included in the research are systematically presented in tables. Additionally, to ensure internal consistency, the opinions of two faculty members—one a psychiatrist and the other an expert in measurement and evaluation—were consulted.

Findings, Discussion, and Conclusion

When the results related to the objectives of psychological autopsy studies, as mentioned in the first subproblem of the research, are examined, common goals

are identified across several studies. These include "investigating the causes that lead individuals to suicide" (A2, A6), "recognizing mental problems that lead to suicide" (A1), and "determining the general characteristics of individuals who have committed suicide" (A4). These objectives appear consistent in other studies as well, where similar aims such as "identifying psychological and social factors related to suicide" (A7) are observed. This alignment suggests a common focus in the field, which aligns with broader literature on psychological autopsies. The primary purpose of psychological autopsy is to understand suicide, the intention and motivation behind it (Knoll, 2008; Ogloff & Otto, 1993; Shneidman, 1994; Vasudeva Murty, 2010), and to uncover the factors that contribute to suicide (Leenaars, 2010).

Regarding the methods used in psychological autopsy studies, as discussed in the second subproblem, it was found that most studies utilized qualitative or review-based methods. Only two studies employed quantitative or mixed-method approaches, indicating a clear preference for qualitative research in this field.

In relation to the third subproblem, which examines the study groups preferred in psychological autopsy research, it was observed that all studies selected their sample groups from two primary sources: "family members" (e.g., mother, father, siblings, spouse, child) and "relatives/friends" (e.g., close relatives, friends from school, work, or neighborhood) (A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9). This approach can be interpreted as a necessity driven by the structure of the psychological autopsy method, which requires gathering information from multiple and diverse sources for thorough evaluation (Cross et al., 2002; Isometsa, 2001; Ogloff & Otto, 1993).

When the data collection tools used in psychological autopsy studies, as highlighted in the fourth subproblem, were reviewed, it was found that two main tools were consistently used: "interviews" and "document review." These tools were employed in all the studies analyzed (A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9), which reflects the need to gather data from multiple sources simultaneously, a characteristic feature of the psychological autopsy method (Isometsa, 2001; Saxena & Saini, 2017).

Finally, when the results of the psychological autopsy studies, as discussed in the fifth subproblem, were examined, it was noted that the findings were cat-

egorized into seven key themes: "mood," "mental illness," "psychiatric diagnosis history," "personal background," "family and relatives," "method of suicide," "suicide note and discourse," and "socio-cultural and economic reasons."

Recommendations

It was found that many of the studies on psychological autopsy lacked sufficient detail regarding processes such as methodology, data collection, data analysis, and validity and reliability. Significant gaps were identified in these areas across several studies. Future research could benefit from paying greater attention to the writing and detailing of methodological sections.

When reviewing the literature, it was observed that there are only a limited number of studies in Türkiye that either employ or are related to the psychological autopsy method. Increasing the number of studies on this subject could significantly contribute to suicide prevention efforts.

This research provides a meta-synthesis of studies conducted in the field of psychological autopsy in Türkiye. Future research could conduct a more comprehensive meta-synthesis by including international studies on the subject.

DECLARATIONS

Ethics Committee Approval This is a systematic review study that does not require ethical approval.

Declaration of Conflict of Interest All authors of this article declare that they have no conflict of interest regarding the article.

Consent Form It is not suitable for the type of research.

Project/Funding Information This study was not conducted within the scope of any project and no funds or grants were used.

Data Sharing/Appropriateness There is no data obtained from the participants within the scope of the study.

Author(s) Contribution [ET] conceived and designed the analysis; collected the data by conducting the systematic review process including article screening and selection; performed the analysis by synthesizing and interpreting the findings; wrote the first draft of the paper including the introduction, methods, and results sections. [ŞT] provided methodological guidance throughout the review process; revised and edited the manuscript, particularly contributing to the refinement of the introduction and discussion sections. All authors reviewed and approved the final manuscript.

REFERENCES

- Altındağ, A., Özkan, M., & Oto, R. (2005). Suicide in Batman, Southeastern Turkey. *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 35(4), 478-482.
- Cross, T. L., Gust-Brey, K., & Ball, P. B. (2002). A psychological autopsy of the suicide of an academically gifted student: Researchers' and parents' perspectives. *Gifted Child Quarterly*, 46(4), 247-264.
- DeWitt-Brinks, D. & Rhodes, S. C. (1992). Listening instruction: A qualitative meta-analysis of twenty-four selected studies. Paper presented at The Annual Meeting of The International Communication Association (Rep. No. Clearinghouse: CS507954).
- Dilsiz, A. (1994). Bir ruhsal otopsi denemesi. *Kriz Dergisi*, 2(1), 218-222.
- Dregne, N. M. (1982). Psychological autopsy: A new tool for criminal defense attorneys. *Arizona Law Review*, 24, 421-439.
- Erbay, L. G., Celbiş, O., Oruç, M., & Karlıdağ, R. (2020). Adli tıp kurumu Malatya Grup Başkanlığı'na gelen tamamlanmış intihar olgularının psikolojik otopsi yöntemi ile incelenmesi. *Journal of Forensic Medicine*, 34(1), 1-6.
- García-Caballero, A., Recimil, M. J., Tourino, R., García-Lado, I., Alonso, M. C., Werlang, B., Jimenez, J., Perez de Albeniz, M. C., Losada, A., & Bendaña J. M. (2010). Adaptation and validation of the semi-structured interview for psychological autopsy (SSIPPA) in Spanish. *Actas Españolas de Psiquiatría*, 38(6), 332-339.
- Hjelmeland, H., Diesrud, G., Dyregrov, K., Kinizek, B. L., & Leenaars, A. A. (2012). Psychological autopsy studies as diagnostic tools: Are they methodologically flawed? *Death Studies*, 36(7), 605-626.
- Isometsa, E. T. (2001). Psychological autopsy studies—A review. *European Psychiatry*, 16(7), 379-385.
- Karataş, K. K., Şahin, M. F., & Sevinç, S. (2016). Tamamlanmış intiharlarda psikolojik otopsi yöntemi ile intiharı belirleyici faktörlerin araştırılması. *Adli Tıp Dergisi*, 30(2), 128-134.
- Khan, F. A., Anand, B., Devi, M. G., & Murty, K. K. (2005). Psychological autopsy of suicide—A cross sectional study. *Indian Journal of Psychiatry*, 47, 73-78.
- Knoll IV, J. L. (2008). The psychological autopsy, part I: Applications and methods. *Journal of Psychiatric Practice*, 14(6), 393-397.
- Kömür, İ., Özdemirel, R. Ö., Özver, İ., Özbay, M., Şahin, E., & Gürlü, A. S. (2015). Psikolojik otopsi; intihara sürükleyen sebebin otopside tespit edildiği bir olgu sunumu. *Adli Tıp Dergisi*, 29(1), 61-66.
- Leenaars, A. A. (2010). Edwin S. Shneidman on suicide. *Suicidology Online*, 1(1), 5-18.
- Ogloff, J. R. & Otto, R. K. (1993). Psychological autopsy: Clinical and legal perspectives. *Saint Louis University Law Journal*, 37(3), 607-646.
- Oğuzhanoglu, N. K., Uğurlu, T. T., Acar, K., & Ateşci, F. (2018). A psychological and social perspective on completed suicides in Western Anatolia, Turkey: A case-control psychological autopsy study. *Düşünen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 31(4), 331-339.
- Saxena, G. & Saini, V. (2017). Psychological autopsy: A way to revealing the enigma of equivocal death. *International Journal of Forensic Sciences*, 2(2), 000123.
- Sayıl, I. (2000). İntihar davranışı. In *Kriz ve krize müdahale* (pp. 165-197). Ankara Üniversitesi Psikiyatrik Kriz Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları.
- Sehlikoğlu K. ve Sehlikoğlu Ş. (2022). Bir hastane çalışanının siyanür alarak intiharı ve psikolojik otopsi: Olgu sunumu. *KSU Medical Journal*, 17(3), 242-246.
- Shneidman, E. S. (1994). The psychological autopsy. *American Psychologist*, 49(1), 75-76.
- Taktak, Ş., Üzün, İ., & Balcıoğlu, İ. (2012). İstanbul'da ta-

- mamlanmış intihar olgularının psikolojik otopsis. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 13(2), 117-124.
- Tatlılıoğlu, K. (2012). Sosyal bir gerçeklik olarak intihar olgusu: sosyal psikolojik bir değerlendirme. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2), 133-156.
- Teğin, N. (2014). *Siirt ilinde intihar girişimleri ve intihar olayları üzerine sosyolojik bir araştırma* (Unpublished master's thesis). Elazığ University, Elazığ.
- Vasudeva Murty, C. R. (2010). Psychological autopsy: A review. *Al Ameen Journal of Medical Sciences*, 3(3), 177-181.